

Charakteristika předmětu

SEMINÁŘ SPOLEČENSKÝCH VĚD (SOCIOLOGIE, SPOLEČENSKÉ VĚDY, ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE)

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět SEMINÁŘ SPOLEČENSKÝCH VĚD představuje v rámci vzdělávání na čtyřletých gymnáziích a na vyšším stupni víceletých gymnázií součást vzdělávací oblasti ČLOVĚK A SPOLEČNOST. Předmět je vyučován ve třetím a čtvrtém ročníku čtyřletého gymnázia a v septimě a oktávě víceletého gymnázia v dvouhodinové dotaci v obou ročnících.

Ve třetím ročníku se vyučuje předmět SOCIOLOGIE a její užití v praxi, ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost, a to oboru Občanský a společenskovědní základ. Vzdělávání v něm rozvíjí část obsahu učiva předmětu ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD. Je určen žákům, kteří mají zájem o obor a chtějí si doplnit a rozšířit své vědomosti z oblasti sociologie, sociální psychologie, týmové spolupráce a zařazení žáka do světa práce. **Předmět je vyučován s časovou dotací dvě hodiny týdně.** Aplikuje teoretické poznatky z dalších oblastí ZSV k praktickému začlenění do současné společnosti. Získané vědomosti mohou studenti uplatnit jednak při maturitní zkoušce ze ZSV, jednak při přijímacích zkouškách na VŠ a v praktickém životě.

V semináři žáci získávají poučení o základních sociologických směrech, oborech a pojmech, seznamují se s myšlenkami nejvýraznějších představitelů sociologie, což jim umožňuje porozumět souvislostem dění ve společnosti. Další oblastí je praktické využití poznatků sociologie, týmové spolupráce a světa práce.

Seminář podporuje bezproblémové začlenění do společnosti a světa práce, které je souborem znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby se uplatnil ve společnosti a zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti. Takto připravený žák se orientuje na trhu práce, ve vztazích a ve společnosti.

Ve čtvrtém ročníku se vyučuje seminář „SPOLEČENSKÉ VĚDY“, který je určen pro žáky a žákyně, kteří si chtějí rozšířit své celkové vědomosti a intenzivně se připravovat na maturitu ze ZSV a přijímací zkoušky na humanitně zaměřené obory VŠ. V semináři se uplatňují mezipředmětové vztahy se základy společenských věd, s dějepisem, geografii, literaturou českou a světovou. Předmět je vyučován s časovou dotací dvě hodiny za týden.

Učitel iniciuje hovory a úvahy k jednotlivým tématům, rozvíjí kompetence komunikativní, sociální a personální, kompetence k řešení problémů. Rozvoj těchto schopností a dovedností spolu s osvojením vymezených poznatků teoretických je důležitý nejen pro další studium, ale i pro rozvoj sebepoznání, sebehodnocení a seberealizaci.

Výuka probíhá ve třídě, kde je k dispozici počítač, datavideoprojektor, CD přehrávač, ev. interaktivní tabule.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Sebehodnocení žáka/žákyně

Podklady pro sebehodnocení žáka/žákyně se získávají zejména soustavným pozorováním aktivit žáka/žákyně v hodinách semináře, sledováním jeho/jejích výkonů a připravenosti na výuku a výslednou analýzou, samostatnými pracemi, zvláště prezentacemi. Tyto jednotlivé formy mají být nápomocny k vlastnímu sebehodnocení (autoevaluaci) žáka/žákyně, jež jsou realizovány především těmito formami:

Žáci/žákyně jsou vedeni k tomu, aby zhodnotili svůj výkon s poukazem na odprezentované znalosti a dovednosti.

Žáci/žákyně jsou schopni vyjádřit svůj názor na text, který napsali sami, a obhájit své názory a postoje. Zároveň jsou schopni vyjádřit své názory na práce jiných.

Profil absolventa/absolventky semináře

1. Absolvent/ka prokazuje zvládnutí celého vzdělávacího programu semináře
2. Absolvent/ka je schopen/na vyhledat potřebné informace v odborné publikaci, na internetu, čte s porozuměním, takže je schopen/na analyzovat texty po stránce formální, obsahové, jejich srovnáním využít potřebné vědomosti k dalšímu vzdělávání.
3. Absolvent/ka je schopen/na samostatně prezentovat své názory, komunikovat s ostatními o různých tématech společnosti. Dokáže vést diskusi, umí dodržovat zásady efektivní komunikace, má základy zdravého sebevědomí a zná stinné i kladné stránky své osobnosti.
4. Absolvent/ka je schopen/na vytvořit si životopis, absolvovat pracovní pohovor.
5. Absolvent/ka se orientuje v práci v týmu, na pracovním trhu a dovede objektivně zhodnotit podmínky pro práci.

Výchovné a vzdělávací strategie

- v oblasti motivace:

Výuka musí být poutavá a mnohotvárná. Je nezbytné, aby učitel/ka při každé vyučovací hodině semináře zdůraznil/la význam poznávaných informací, získávaných a upevňovaných dovedností a schopností. Proto je vždy nutné, aby žáci byli upozorňováni na teoretické i praktické využití poznatého, popřípadě aby byli vyzýváni k formulování vlastních názorů na tuto využitelnost.

- v oblasti rozvoje kompetencí k učení:

Učitel/učitelka vede žáka/žákyni k tomu, aby pracoval/a samostatně (vyhledání příkladů dané problematiky v textu, na internetu, v jiných pomůckách, kritický rozbor získaných poznatků, formulace vlastních příkladů z praxe).

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Nezbytností je, aby žák/yně poznával/a smysl a cíl učení, chápal/a důležitost a praktickou využitelnost poznávaného a uvědomoval/a si možnosti svého dalšího zdokonalování. Toho lze dosáhnout například předkládáním složitějších a rozsáhlejších textů, příklady praktických životních situací.

- v oblasti rozvoje kompetencí k řešení problémů:

Učitel/ka vnímá nejrůznější problémové situace a na základě získaných poznatků tyto situace řeší. V semináři zejména aplikuje poznatky ze sociologie, sociální psychologie, ekonomie, práva, etiky a etikety, což prokáže především při realizaci úkolů semináře. Především v nich poskytne žákovi či žákyni projeviti jeho/její schopnost využít osvojené vědomosti a dovednosti. Schopnost řešení problémů lze prokázat rovněž na výsledcích pravidelných testů. Učitel/ka dále tyto kompetence může uplatnit při vyhledávání různých informací a jejich správném použití jednotlivými žáky/žákyněmi.

- v oblasti rozvoje komunikativních kompetencí:

Učitel/ka vede žáky/yně k logické formulaci jejich myšlenek a názorů tak, aby byli schopni odpovídat na doplňovací otázky typu „proč“, „co by se stalo, kdyby...“, „co musíme udělat, aby...“ ad. V souvislosti s výše uvedenými kompetencemi k řešení problémů je žák/yně schopen/a vytvářet vlastní mluvené (popř. psané) projevy. Učitel/ka svou důsledností vede žáky a žákyně k dodržování zásad správné komunikace, upozorňuje na použití tzv. zakázané rétoriky, dbá na řeč těla, u starších ročníků také na dodržování etikety. Vhodně zapojuje do výuky metodu skupinové práce, řízeného rozhovoru, metodu volného psaní, brainstormingu.

Učitel/učitelka respektuje názory žáků a žákyní, vede je k obhajobě svých názorů, vytváří spolu se studujícími zdravé, přátelské prostředí pro kvalitní komunikaci.

- v oblasti rozvoje sociálních a personálních kompetencí:

Se závěrem uvedeným výše v oblasti rozvoje komunikativních kompetencí souvisí rozvoj kompetence sociální a personální: Učitel/učitelka vede žáky/žákyně ke vzájemné komunikaci a spolupráci díky moderním metodám výuky, ročníkovým projektům, neustálými diskusemi na dané téma, komunikaci nejen mezi nimi, ale žáky navzájem.

- v oblasti rozvoje občanských kompetencí:

Učitel/ka vede žáka/žákyni k vzájemné toleranci a respektu druhých lidí, bez ohledu na jejich barvu kůže, vyznání, sexuální orientaci.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

- v oblasti rozvoje kompetencí k podnikavosti:

V rámci semináře učitel/ka seznamuje žáka/žákyni např. s vývojem technologií a s vývojem nových vědeckých postupů, vynálezů, s vývojem nového lidského myšlení. Žáci a žákyně jsou podporováni v samostatném myšlení a úsudku.

- v oblasti vytváření a upevňování kognitivních struktur

Učitel/ka s žáky cíleně a pravidelně opakuje předávané znalosti a dovednosti, zvláště pojmů daného oboru, psaním testů, pětiminutovek, vytvářením přehledů apod. Samozřejmými pomůckami jsou tabulky, grafy, výukové pracovní listy, ale také video, noviny, časopisy a další informační zdroje.